

ПРОТОКОЛ

засідання журі II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України
у 2018/2019 навчальному році
(заочний тур)

2019 р.

Секція: Історичне краєзнавство

№	ПІБ учасника	НВЗ, клас	Клас	Аргументованість вибору теми дослідження, чіткість постановки проблеми, мети та завдань дослідження	Вміння чітко і ясно викладати свої думки, критично осмислювати використані джерела	Самостійність, оригінальність і доказовість суджень, наявність елементів наукової новизни	Повнота у розкритті теми, глибина аналізу літературних даних	Обґрунтованість поданих висновків, їх відповідність поставленим завданням та меті дослідження	Відповідність вимогам оформлення наукових робіт	Максимальна кількість балів (256)
1	Александров Вадим Володимирович	Великоновосілівська загальноосвітня школа I-III ступенів № 2 Великоновосілівської районної ради Донецької області, Великоново-сілівський РЦДЮТ	11	0,8	1,6	2,4	1,6	0,8	0,8	20
2	Гусак Дарія Сергіївна	Слов'янська загальноосвітня школа I-III ступенів № 10 Слов'янської міської ради Донецької області	10	0,8	1,6	2,4	1,6	0,7	0,8	19,75
3	Карпенко Олег Миколайович	Обласна очно-заочна школа «Юний дослідник», Слов'янська загальноосвітня школа I-III ступенів № 5 Слов'янської міської ради Донецької області	11	0,8	1,6	2,4	1,6	0,8	0,8	20

4	Кравченко Аліна Анатоліївна	Мангуська загальноосвітня школа I-III ступенів № 2 Першотравневої районної ради Донецької області	9	0,8	1,8	2,4	1,6	0,9	0,8	20,75
5	Кривокоріна Катерина Володимирівна	Комунальний заклад «Маріупольський технологічний ліцей Маріупольської міської ради Донецької області»	10	2	4	5	4	2	2	19
6	Мартінова Аліна Олександрівна	Бахмутська загальноосвітня школа I-III ступенів № 24 з поглибленим вивченням окремих предметів та курсів Бахмутської міської ради Донецької області	11	2	4,5	6	3,5	2	1,5	19,5
7	Назаренко Анна Андріївна	Краматорська загальноосвітня школа I-III ступенів № 25 з профільним навчанням Краматорської міської ради Донецької області, Центр позашкільної освіти. Краматорської міської ради Донецької області	9	2,5	5	7	4,5	2,5	2	23,5
8	Ольшанська Марія Андріївна	Вільненська загальноосвітня школа I-III ступенів Волноваської районної ради Донецької області	11	1,5	4,5	6	5	2	1	20
9	Пінчук Роман Олександрович	Новгородівський заклад загальної середньої освіти I-III ступенів №10 імені Тараса Шевченка Новгородівської міської ради Донецької області	10	1	4	5	4	1,5	1,5	17
10	Попова Милана	Комунальний заклад «Зорянська загальноосвітня школа I-III ступенів	9	0,7	1,4	1,8	1,2	0,6	0,7	16

	Іванівна	Нікольської районної ради Донецької області»								
11	Скочко Анастасія Олександрівна	Загальноосвітня школа I-III ступенів № 10 Мирноградської міської ради Донецької області	9	0,8	1,6	2,4	1,6	0,8	0,9	20,25
12	Хоменко Софія Сергіївна	Загальноосвітня школа I-III ступенів № 2 Покровської міської ради Донецької області	9	0,7	1,4	2,1	1,4	0,7	0,8	17,75
13	Шнурко Софія Михайлівна	Обласна очно-заочна школа «Юний дослідник», Привільська загальноосвітня школа I-III ступенів Черкаської селищної ради Слов'янського району Донецької області	9	0,8	1,6	2,4	1,6	0,8	0,8	20
14	Якушева Юлія Вадимівна	Заклад загальної середньої освіти I- III ступенів № 3 «Спеціалізована школа з поглибленим вивченням англійської мови» військово- цивільної адміністрації місто Торецьк Донецької області	11	0,8	1,4	2,4	1,6	0,8	0,9	20,25

Голова журі:

Темірова Н.Р. – доктор історичних наук, професор_____

Члени журі:

Шалашна Н.М. – кандидат історичних наук, доцент_____

Баклашова Т. М. – старший викладач_____

Секретар:

Коваленко Т.О. – заступник директора КПНЗ «ДОМАНУМ»_____

РЕЦЕНЗІЯ
на науково-дослідницьку роботу Александрова В.
“Друга світова війна в історії с. Велика Новосілка”

Друга світова війна, незважаючи на велику кількість фахових праць, продовжує зберігати актуальність в якості предмета історичного вивчення. Те ж стосується краєзнавчої роботи, оскільки мікроісторія є одним із найбільш перспективних методологічних підходів сучасної історичної науки. З огляду на це обрана В. Александровим тематика дослідження є безумовно актуальною та обіцяє широкі перспективи. В роботі здійснено спробу висвітлити історію конкретного населеного пункту протягом періоду Другої світової війни. Автором зібрано цінний краєзнавчий матеріал, належним чином систематизовано та узагальнено отримані відомості. Перевагою роботи є те, що робляться спроби встановити реальні факти на основі критичного аналізу джерел, в тому числі нез'ясовані на сьогодні. В якості джерел дослідження використано матеріали усної історії, архівні документи, використовувались праці місцевих краєзнавців. Отримані відомості перевірялись з використанням фахових спеціальних досліджень обраної тематики. Автором здійснено самостійні висновки та належним чином їх обґрунтовано.

Водночас робота має ряд суттєвих недоліків. Зокрема, неправильно оформлено список джерел, є методологічні недоліки у визначенні мети та завдань роботи. Також видається недоцільним включення в роботу настільки великої кількості нез'ясованих питань, складається враження незавершеності. Найбільш суттєвим недоліком є занадто широке поле дослідження — обсяг учнівської роботи, безумовно, не дозволяє повно висвітлити весь обраний для вивчення період, краще було б сконцентруватись на якомусь вузкому аспекті. Проте в цілому робота має наукову цінність і може бути допущена до захисту.

Старший викладач ДДПУ

Т.М. Баклашова

РЕЦЕНЗІЯ
на науково-дослідницьку роботу Гусак Д.
“З історії популяризації Слов’янських мінеральних вод”

Науково-дослідницька робота Д. Гусак має чітко виражене краєзнавче спрямування та висвітлює одну із мало досліджених сторінок історії Слов’янського курорту. Висвітлюється такий аспект, як популяризація Слов’янських мінеральних вод засобами спеціальної медичної преси. Авторкою було знайдено цікавий фактографічний матеріал, здійснено його аналіз та спробу систематизації. Вагомою перевагою роботи є те, що проаналізоване видання вписано в загальну історію Слов’янського курорту. Робота має ознаки наукової новизни, дослідження є самостійним. Застосовано правильний методологічний підхід до опрацювання фактографічного матеріалу, чітко витримано хронологічні та територіальні рамки дослідження. Структура роботи є логічною та відповідає поставленим задачам.

На жаль, робота має певні недоліки, які знижують якість отриманих результатів. Зокрема, недоцільним є використання настільки об’ємних за обсягом цитат, внаслідок чого справляється враження несамостійності дослідження. Також незадовільними є здійснені дослідницею висновки, які мають дуже загальний характер і майже не співвідносяться із текстом роботи. Однак в цілому дослідження є перспективним, вказані недоліки можуть бути усунуті в процесі подальшої роботи над темою. В цілому робота відповідає вимогам та може бути допущена до захисту.

Старший викладач ДДПУ

Т.М. Баклашова

РЕЦЕНЗІЯ
на науково-дослідницьку роботу Карпенка О.
“Особливості революційних процесів на Донбасі
на завершальному етапі Української революції 1917-1921 рр.”

Українська революція 1917-1921 рр., незважаючи на велику кількість наявних сьогодні фахових праць, продовжує зберігати актуальність в якості предмета історичного вивчення. Особливо це стосується подій на Донбасі, які все ще залишаються недостатньо висвітленими та оточеними значною кількістю політичних міфів. З огляду на це обрана О. Карпенком тематика дослідження є безумовно актуальною та може мати практичне значення. Основним завданням, яке вирішується в роботі, є спроба встановити реальний перебіг подій на Донбасі на найбільш складному завершальному періоді Української революції. До переваг роботи належить здійснений автором висновок про те, що українське селянство являло собою найбільш політично активну частину населення протягом вказаного періоду та мало власні уявлення про суверенітет. Позитивним є використання в якості джерел дослідження спогадів безпосередніх учасників подій та опублікованих збірок документів, а також широке коло опрацьованої наукової літератури, в тому числі сучасні актуальні праці українських істориків. Автором здійснено самостійні висновки та належним чином їх обґрунтовано.

Водночас робота має ряд суттєвих недоліків, серед яких найголовнішим є певна компілятивність дослідження. Варто було ширше використати матеріали краєзнавчого характеру, зокрема, праці місцевих авторів та матеріали місцевих архівів. Також недоліком може вважатись занадто широке поле дослідження, логічніше було б визначити вузьчі територіальні рамки. Проте в цілому робота має наукову цінність і може бути допущена до захисту.

Старший викладач ДДПУ

Т.М. Баклашова

РЕЦЕНЗІЯ
на науково-дослідницьку роботу Кравченко А.
“Бій під Мангушем 8 жовтня 1941 року”

Робота А. Кравченко відповідає цілям краєзнавчих досліджень та висвітлює важливу для історії конкретного населеного пункту подію в контексті загальнонаціональної історії. У відповідності з методологією краєзнавчої роботи здійснено спробу дослідити вказану подію якомога докладніше, зібравши найбільшу кількість свідчень. Авторкою було зібрано цікавий краєзнавчий матеріал, в тому числі матеріали усної історії. Належним чином здійснено перевірку свідчень очевидців шляхом зіставлення із фаховими дослідженнями, отримані результати проаналізовано та систематизовано. Вагомою перевагою роботи є розгляд події з точки зору всіх учасників, в тому числі використано в якості джерел спогади німецьких солдат та офіцерів, документи радянського командування. Отримані результати не лише дають можливість краще висвітлити історію конкретного населеного пункту, але й дають підстави для висновків щодо загальних принципів ведення військових дій радянським командуванням на початковому етапі війни з Німеччиною та наслідки цього для населення. Дослідницею було докладно опрацьовано наукову літературу за темою, що включає як фахові дослідження загального характеру, так і праці місцевих краєзнавців.

В цілому робота справляє враження якісного та самостійного дослідження, що має наукову новизну та практичну значимість. Водночас робота має й деякі недоліки. Зокрема, наявні недоліки в оформленні роботи, не зовсім правильно методологічно оформлено вступ і висновки. Проте за умови доопрацювання робота безумовно має цінність та може бути допущена до захисту.

Старший викладач ДДПУ

Т.М. Баклашова

Рецензія
на роботу Кривокоріної Катерини Володимирівни
«Історія формування населення міста Маріуполя (кінець XVIII –
кінець XX століття)»

Робота, представлена на конкурс, присвячена важливій проблемі – історії народонаселення. Незважаючи на активне опрацювання її професійними істориками та іншими фахівцями, не втрачає актуальності тема формування населення у локальному вимірі. К. Кривокоріна взяла до уваги населення Маріуполя, який з самого початку формувався як поліетнічний населений пункт. З огляду на важливість проблеми населення на сучасному етапі для України запропонована робота є актуальною.

В основу конфігурації дослідження покладений хронологічно-проблемний принцип, завдяки якому авторка виділила три етапи формування населення Маріуполя: кінець XVIII – середина XIX ст., середина XIX ст. – початок 20-х рр. XX ст.; 20-80-ті рр. XX ст. До позитивних рис віднесемо залучення різних історичних джерел: метричних книг, статистичних матеріалів, зокрема переписів населення, ділових та описових джерел. Авторка опрацювала широке коло літератури XIX – початку XXI ст. з історії Маріуполя. Доцільно було долучити монографії, підготовлені Інститутом історії України в рамках серії «Студії з регіональної історії». Аналіз джерел і наукової літератури поданий в окремому розділі. У змістовній частині авторка виклала стисло історію змін у складі населення Маріуполя протягом понад двох століть. Прикметно, що суто демографічні процеси поставлені у загальноісторичний контекст. Окреслена проблема в основному розкрита. Текст супроводжують доречні додатки.

Попри загальне позитивне враження від роботи висловимо зауваження: обсяг роботи перевищує визначені межі; у розділі 1 не запропоновано чіткого поділу джерел і літератури; в окремих сюжетах праця набула описового характеру; не подані джерела інформації до діаграм; допущені неточності в оформленні роботи.

В цілому запропонована робота є спробою аналізу наукової проблеми. Учениця опрацювала доступну їй літературу та джерела і запропонувала власне бачення проблеми. Виходячи зі сказаного, робота може бути представлена до захисту.

Доктор історичних наук, професор, завідувач
кафедри спеціальних галузей історичної науки
ДонНУ імені Василя Стуса

Темірова Н.Р.

Рецензія
на роботу Мартинової Аліни Олександрівни «Розвиток освіти в
Бахмутському повіті з початку XIX до початку XX століття», подану на
конкурс МАН

Незважаючи на значну часову відстань, інтерес до перетворень протягом «довгого» XIX ст. не знижується. Зокрема саме в цей час відбувалося закладання основ системи освіти. Звернення до цих процесів на прикладі локального повіту дозволяє конкретизувати глибинні процеси, визначити загальні алгоритми та специфічні риси.

В основу структури роботи покладено проблемний принцип, на основі якого у змістовній частині послідовно охарактеризовані різні типи навчальних закладів, що функціонували у Бахмуті протягом XIX – початку XX ст. Прийнятною є мета дослідження – розкриття особливостей становлення й розвитку середньої освіти в Бахмутському повіті під впливом реформ. Проте завдання не розкривають повністю послідовність дослідницьких операцій, спрямованих на її досягнення. Безперечним позитивом є залучення досить широкого кола джерел з фондів Бахмутського краєзнавчого музею – статистики, ділових документів, листування, які, на жаль, не здобули необхідної характеристики. Авторка спробувала систематизувати зібраний фактичний матеріал, внаслідок чого дійшла висновку про розширення мережі гімназій та опікування ними з боку земств.

Поряд із позитивними оцінками робота не позбавлена недоліків. Надмірно подрібнена змістовна частина (на 8 розділів) обмежила можливості узагальнення. В результаті робота набула виразно довідкового характеру. У прикінцевому висновку не акцентовано увагу на особливостях середньої освіти в Бахмутському повіті. На додатки у тексті необхідно було подати посилання, для чого вони потребували відповідного оформлення. Загальне оформлення не повністю відповідає дійсним вимогам.

В цілому у роботі Мартинової Аліни порушена важлива проблема з історії Донецького краю, з огляду на що вона може бути рекомендована до захисту.

Доктор історичних наук, професор, завідувач
кафедри спеціальних галузей історичної науки
ДонНУ імені Василя Стуса

Handwritten signature

Темірова Н.Р.

Рецензія
на роботу Назаренко Анни Андріївни «Дворянська родина
Коршунів», подану на конкурс МАН

Запропонована Назаровою Анною робота присвячена локальному виміру історії дворянства. Особливого звучання ця тема набуває у 100-річчя завершення «дворянської» доби, коли внаслідок карколомних суспільно-політичних перетворень державотворчий стан колишньої Російської імперії зійшов з історичної арени. Незважаючи на значний історіографічний доробок, інтерес до цієї теми не згасає, підтвердженням чому є робота юної дослідниці. Для вивчення вона вдало обрала окрему дворянську родину, на прикладі якої показала загальні процеси.

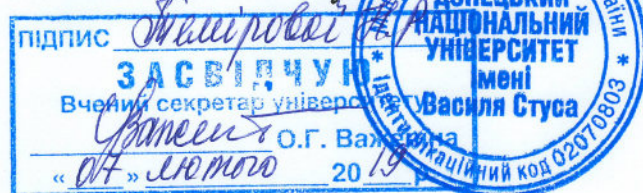
У вступі вірно визначені актуальність, мета та завдання, об'єкт та предмет, хронологічні та територіальні межі, наукова новизна дослідження. Авторка вивчила доступну їй літературу. До позитивних рис віднесемо опрацювання різноманітних джерел – метричних книг, ділових матеріалів, описово-статистичних документів, а також зафіксованих інтерв'ю, що зберігаються у фондах краєзнавчого музею ЦПР м. Краматорська. У роботі поданий історіографічно-джерелознавчий аналіз.

Дане дослідження має виразну новизну, яка полягає у відстеженні долі дворянської родини у viri фундаментальних політичних, економічних, соціальних перетворень. Викладені в роботі положення свідчать про розкриття обраної теми. Оформлення відповідає встановленим вимогам. Авторка продемонструвала вміння працювати з науковою літературою та історичними джерелами, володіння сучасними методами дослідження.

Попри позитивну оцінку маємо висловити деякі зауваження. Наведена у розділі 1 класифікація джерел вимагала більшої чіткості на основі типової ознаки. Інформація з мережі Інтернет не є історичним джерелом, а лише місцем збереження відповідних даних. Практичне значення роботи необхідно позначати у вступі, а не у висновках.

В цілому запропоноване дослідження являє спробу аналізу складної наукової проблеми. Назарова Анна опрацювала доступну їй літературу та джерела і подала власне бачення проблеми. Виходячи зі сказаного, робота може бути представлена до захисту.

Доктор історичних наук, професор, завідувач
кафедри спеціальних галузей історичної науки
ДонНУ імені Василя Стуса

Handwritten signature

Темірова Н.Р.

Рецензія
на роботу Ольшанської Марії Андріївни «Селянство
Маріупольського повіту у буремні революційні 1917-1918 роки»,
подану на конкурс МАН

Запропонована ученицею робота присвячена надзвичайно актуальній проблемі – історії Української національно-демократичної революції, увага до якої зростає у роки її 100-літньої річниці. Незважаючи на потужний доробок сучасних вітчизняних істориків, у науковому середовищі триває обговорення, зокрема регіонального заломлення національно-визвольних змагань протягом 1917-1921 рр.

Авторка розглянула ситуацію в Маріупольському повіті за часів УЦР та гетьманату Скоропадського. До позитиву роботи віднесемо опрацювання сучасної наукової літератури та опублікованих джерел, зокрема спогадів. Цілком можна погодитись із загальним висновком про не підтримку маріупольським селянством жодної політичної сили – більшовиків, Центральної Ради, гетьманату – через те, що не відчули на собі позитиву аграрної політики цих урядів. Правильно наголошено на стихійному характері селянських виступів у Маріупольському повіті, які в решті-решт спричинилися до повалення гетьманської влади. Доречно подані додатки зображального та документального формату.

Водночас робота б виграла за умови привернення уваги до наступних моментів. У вступі при характеристиці інформаційного підґрунтя роботи не розділені література та джерела, що засвідчує нерозуміння юною дослідницею їхньої специфіки. Методологічна основа дослідження позначена, але виявилася не розкритою. Відсутні висновки до підрозділів і розділів, які мали б акумулювати авторські здобутки, внаслідок чого робота набула описового характеру. Оформлення тексту неповністю відповідає вимогам, зокрема відсутній обов'язковий розділ 1, присвячений історіографічно-джерелознавчому аналізу та методології.

В цілому запропонована робота є спробою аналізу наукової проблеми. Учениця опрацювала доступну їй літературу і запропонувала власне бачення проблеми, яка палко обговорюється професійними істориками. Виходячи зі сказаного, робота може бути представлена до захисту.

Доктор історичних наук, професор, завідувач
кафедри спеціальних галузей історичної науки
ДонНУ імені Василя Стуса

Handwritten signature

Темірова Н.Р.

Рецензія
на роботу Пінчука Романа Олександровича «Маріупольський
могильник, як археологічна пам'ятка (на прикладі історії дослідження
М.О.Макаренком Маріупольського могильника)»

Історія історичного знання не менш насичена та драматична, ніж власне історична реальність. Сучасна поінформованість про минуле є результатом діяльності багатьох поколінь науковців. Серед відомих дослідників праісторії Донеччини – М. Макаренко, завдяки подвижницькій діяльності якого вдалося зберегти одну з найвизначніших пам'яток – Маріупольський могильник. Запропонована тема заслуговує на увагу, оскільки це не лише можливість уточнити джерельний потенціал цього відкриття, але й спроба реконструювати драматичну історію його вивчення.

Конкурсна робота має необхідні складові дослідницької праці. Об'єкт і предмет в цілому визначені правильно, водночас формулювання назви роботи не повністю відповідає їм – акцент необхідно було зробити на внеску М. Макаренка у вивчення та збереження пам'ятки.

Розділ 1 присвячений, як і належить, джерелам і літературі з проблеми, але їхня характеристика вимагала більшої чіткості. У розділі 2 поданий достатньо детальний виклад біографії М. Макаренка. Автор здійснив спробу просопографічного портрета, акцентувавши увагу на його багатогранній діяльності. Наступний розділ містить детальну характеристику процесу дослідження Маріупольського могильника та ролі М. Макаренка у його вивченні. Доречними є додатки.

Загалом робота, що рецензується, є спробою дослідження одного з важливих сюжетів історії історичного знання. Водночас вона виграла б за умови врахування наступних рекомендацій: ширше залучити інформацію історичних джерел; підсумувати у висновках до підрозділів і розділів поданої інформації; наблизити прикінцеві висновки до змісту роботи; дотриматися всіх вимог до оформлення роботи.

В цілому у конкурсній роботі Пінчука Романа зведена цікава інформація щодо обраної теми, автор продемонстрував готовність до роботи з науковою літературою. Виходячи зі сказаного, робота може бути рекомендована до участі в конкурсі-захисті.

Доктор історичних наук, професор, завідувач
кафедри спеціальних галузей історичної науки
ДонНУ імені Василя Стуса

[Handwritten signature]

Темірова Н.Р.

РЕЦЕНЗІЯ
на науково-дослідну роботу М. Попової
“Ми — нащадки козаків Приазов’я”

Робота присвячена актуальній темі — здійснено спробу дослідити козацькі витоки значної частини поселень Донеччини. Зібрано цікавий матеріал по сучасним козацьким традиціям рідного краю, проаналізовано процес національно-патріотичного виховання в рідному селі. Головним чином робота присвячена історії Азовського війська та села Нікольське як одного із козацьких поселень, в цьому є певний елемент наукової новизни. Здійснено певний обсяг роботи із вивчення наукової літератури за темою, отриманий матеріал структуровано та систематизовано.

Водночас робота має ряд суттєвих недоліків. Перш за все слід зазначити переважно компілятивний характер дослідження. Для написання теоретичних розділів роботи було використано переважно застарілі або невідповідні меті наукові праці, знайомства із сучасними працями не простежується. Викликає сумніви доцільність настільки розлогого викладу історії українського козацтва, який в результаті виявляється поверховим за браком обсягу. Так само побіжно і з фактографічними помилками простежено історію Азовського козацького війська. Самостійна частина дослідження, присвячена історії заснування села Нікольське та його козацьким традиціям, безумовно має наукову цінність, проте становить менше третини змісту роботи і викладена переважно безсистемно. Робота б значно виграла, якби дослідниці дійсно вдалося послідовно простежити історію села та його місце в історії Азовського козацького війська. Вказана тематика має свою актуальність та може стати основою для подальших досліджень.

Отже, робота має значний позитивний потенціал, відзначені недоліки можуть бути виправлені в процесі подальшої роботи над темою, тому робота може бути допущена до захисту.

Канд.іст.н., доцент ДДПУ

Н.М. Шалашна

РЕЦЕНЗІЯ

на науково-дослідницьку роботу Скочко А.

“Стаханівський рух в Україні: сучасний погляд”

Дослідження А. Скочко присвячено достатньо актуальній на сьогодні темі. Незважаючи на те, що стаханівський рух докладно досліджений за радянських часів, зміна парадигми сприйняття національної історії, зміна методологічних підходів викликає необхідність переосмислення багатьох її аспектів. Дослідницею застосовано новий підхід до вивчення стаханівського руху, здійснено спробу співставлення місця і ролі стаханівського руху в планах державної індустріалізації та ставлення до нього з боку рядових робітників. Вказаним аспектом визначається наукова новизна роботи та її практична цінність. В роботі узагальнено великий фактичний матеріал, зроблено самостійні висновки, структуровано наявні на сьогодні відомості стосовно розвитку стаханівського руху на Донбасі.

Водночас робота має деякі недоліки, які не впливають значною мірою на цінність отриманих результатів і можуть бути виправлені в процесі подальшої роботи над темою, проте дещо знижують якість дослідження. Зокрема, авторкою використана недостатня кількість праць сучасних дослідників вказаної тематики, в чиїх роботах подаються важливі фактографічні відомості. Недоцільним видається занадто пильна увага до економічних аспектів стаханівського руху, оскільки наукова новизна проведеного дослідження лежить переважно в площині індивідуальної мотивації його учасників. Однак в цілому робота виступає самостійним дослідженням, відповідає встановленим вимогам та може бути допущена до захисту.

Канд.іст.н., доцент ДДПУ

Н.М. Шалашна

РЕЦЕНЗІЯ
на науково-дослідницьку роботу Хоменко С.
“Культурний простір сучасного Покровська”

Дослідження вітчизняної культури як в цілому, так і в її регіональних особливостях, має незаперечну актуальність для сьогодення, що належним чином було обґрунтовано дослідницею у вступі. Безумовною перевагою роботи С. Хоменко є здійснена спроба дослідити сутність української національної культури на теренах Донеччини, а також простежити еволюцію змін в змісті культурних заходів у зв'язку із актуальними політичними подіями. Вказаний аспект дослідження має всі ознаки наукової новизни та самостійності роботи над темою. В роботі представлено цінний краєзнавчий матеріал, здійснено досить вдалі спроби проаналізувати, систематизувати отримані відомості та зробити самостійні висновки.

Водночас робота має ряд суттєвих недоліків переважно методологічного характеру. Зокрема, викликає сумніви визначення хронологічних рамок дослідження. Подією, яка визначила запропоновану авторкою періодизацію, обрано Революцію Гідності, водночас період до цієї революції має верхньою межею 2011 р., а період після революції розпочинається 2016 р. Робота присвячена такому багатогранному явищу, як формування й розвиток культурного простору міста, що для учнівської роботи видається не виправдано широким полем дослідження, в результаті робота має ознаки неповноти. Зокрема, можна відзначити недостатній аналіз змісту культурних заходів, простежено лише їх кількість та цільове призначення, відсутня характеристика діяльності видатних представників міського простору культури. Впадає в око недостатнє знайомство авторки з науковою літературою за темою (зокрема, варто було б залучити дослідження таких фахівців в галузі регіональної історії, як Я. Верменич, С. Кульчицький, В. Котигоренко та ін.). Викликає також сумніви доцільність порівняння процесів формування культурного простору м. Покровська та м. Краматорська, яке, за справедливим зауваженням дослідниці, виконує сьогодні роль обласного центру. Заздалегідь зрозуміло, що міста із різним адміністративним статусом та різною кількістю населення будуть відрізнятися в темпах культурного розвитку.

Проте в цілому робота має непоганий потенціал, обрана для вивчення тематика є безумовно актуальною, дослідницею зібрано цінний фактографічний матеріал краєзнавчого характеру. Вказані недоліки можуть бути виправлені в процесі подальшої роботи над темою. Робота може бути допущена до захисту.

Канд.іст.н., доцент ДДПУ

Н.М. Шалашна

РЕЦЕНЗІЯ
на науково-дослідницьку роботу Шнурко С.
“Забута пам’ятка архітектури ХІХ століття
(на матеріалі пам’яток сіл Прелесне та Привілля)”

Дослідження С. Шнурко присвячене важливій для історичного краєзнавства тематиці всебічного вивчення конкретних пам’яток історії місцевого значення. Роботу присвячено палацово-парковому комплексу родини Бантишів в с. Прелесному, збудованому в першій половині ХІХ ст. Безумовною перевагою роботи є комплексний характер проведеного дослідження: здійснено спробу проаналізувати історію дворянського роду Бантишів та його місце в історії Слобожанщини, висвітлити характерні стильові особливості та ідейні підстави розвитку класицизму як панівного архітектурного стилю на теренах Слобідської України протягом ХІХ ст., головним змістом роботи виступає опис конкретної архітектурної пам’ятки. Робота є самостійним дослідженням, має ознаки наукової новизни, практичну значимість. Здійснено великий обсяг роботи із аналізу джерел краєзнавчого матеріалу, опрацьовано й використано основні наукові публікації за обраною тематикою.

До недоліків роботи можна віднести певні прогалини у вивченні архітектурної пам’ятки, якій присвячене дослідження: так, докладно висвітлено її історію, сучасний стан, зовнішні ознаки й стильову приналежність, проте немає відомостей про збережені елементи внутрішнього оздоблення та інтер’єру садиби, що значно збагатило б роботу. Також не зовсім доцільним видається пильна увага до історії дворянського роду в тих аспектах, які не мають відношення до створення конкретної пам’ятки садово-паркової архітектури. Проте вказані недоліки не мають критичного характеру та можуть бути виправлені в процесі подальшої роботи над темою. Робота є самостійним дослідженням і може бути допущена до захисту.

Канд.іст.н., доцент ДДПУ

Н.М. Шалашна

РЕЦЕНЗІЯ

на науково-дослідницьку роботу Якушевої Ю. “Становлення і розвиток страйкового руху в місті Дзержинську в 1989-1990 роках”

Краєзнавчі дослідження сьогодні відрізняються широтою і часто включають аспекти загальнонаціональної історії, конкретизуючи та розширюючи їх. Саме до таких досліджень належить робота Ю. Якушевої, присвячена становленню й розвитку страйкового руху на одному з його найважливіших етапів в конкретному шахтарському місті. Дослідницею зібрано й залучено велику кількість місцевого джерельного матеріалу, зокрема публікації відповідного часу в місцевій пресі, спогади учасників подій, відповідні рішення місцевої адміністрації тощо. Також в роботі здійснено вдалі спроби самостійного аналізу отриманих фактів, належним чином обґрунтовано висновки. Робота має характер самостійного повноцінного наукового дослідження, має ознаки наукової новизни.

Водночас робота має ряд певних недоліків, які знижують якість дослідження. Зокрема, недостатньо повно використані дійсно цікаві джерела місцевого краєзнавчого матеріалу, натомість занадто велика увага приділена державним законодавчим актам в якості джерел. Занадто широко окреслено поле досліджень — стверджується, що вивчалися соціологічні, політологічні, економічні та ін. аспекти страйкового руху, в той час як насправді переважно простежено його фактографічну складову. Варто було б розширити коло використаної наукової літератури за рахунок сучасних досліджень вказаної тематики, це значно збагатило б роботу. Проте вказані недоліки можуть бути виправлені в процесі подальшої роботи над темою, при належному допрацюванні робота вартісна та має значний потенціал. В цілому робота відповідає поставленим вимогам і може бути допущена до захисту.

Канд.іст.н., доцент ДДПУ

Н.М. Шалашна